(כח) אֵינוֹ מַחְמִיץ (טור): ו יקֶמַח שֶׁנָּפַל עָלָיו דֶּלֶף אֲפִלּוּ כָּל הַיּוֹם, (כט) אֵינוֹ בָּא לִידֵי חִמּוּץ, כוְהוּא (ל) שֶׁיִּהְיֶה הַדֶּלֶף טוֹרֵד בְּלִי הֶפְסֵק, (לא) לוְיֹאפֶנּוּ מִיָּד לִכְשֶׁיִּפָּסֵק. (לב) וְאִם הוּא מְסֻפָּק אִם הַדֶּלֶף טוֹרֵד אִם לָאו, (לג) אָסוּר:

י בְּרַיְיתָא שָׁם ל״ט (ע״ב). כ שָׁם בַּגְּמָרָא. ל הָרֹא״ש שָׁם (פרק ב סי׳ כא).

א לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ (ה״ט) מַעֲבָדָא דְּהַהוּא אַרְבָּא דְּטָבְעָה וְכוּ׳ פְּסָחִים מ׳ (ע״ב) וּכְפִי גִּרְסָתוֹ שָׁם בַּגְּמָרָא.

תסז דִּין חִטִּים שֶׁנָּפַל עֲלֵיהֶם מַיִם וְתַבְשִׁיל שֶׁנִּמְצָא לְתוֹכוֹ חִטָּה. וּבוֹ ט״ז סְעִיפִים:

א (א) אדָּגָן שֶׁנִּטְבַּע (ח) [א] בַּנָּהָר אוֹ שֶׁנָּפַל עָלָיו מַיִם, כְּשֵׁם שֶׁאָסוּר לְאָכְלוֹ כָּךְ אָסוּר

בְּאֵר הֵיטֵב

הַשֻּׁמָּן. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י) וְהוּא הַדִּין דְּמֵי מָרָה גַּם כֵּן אֵינוֹ מַחְמִיץ [דְּאֵינָהּ אֶלָּא לֵחָה וְדָם]. וְאִם כֵּן מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ עִסָּה לִרְפוּאָה. וְכָתַב הַפְּרִי חָדָשׁ וְהוּא הַדִּין לְמֵי חָלָב דְּאֵינוֹ מַחְמִיץ. וּבַהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב׳ סִימָן רי״א כָּתַב דְּהַקּוֹם מַחְמִיץ, עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בִּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שם). צוֹאַת הַתַּרְנְגוֹלִים אֵינוֹ מַחְמִיץ. טוּר. וְהוּא הַדִּין חִטִּין שֶׁבְּגָלְלֵי בְּהֵמָה. רוֹקֵחַ (סי׳ רצ). וּבְצוֹאַת אָדָם מַחְמִיר בַּחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יד), עַיֵּן שָׁם. וּפְשׁוּט דְּכָל הָנֵי שֶׁכָּתַב הַטּוּר וְהַמְחַבֵּר כָּאן דְּמַחְמִיצִין הַיְינוּ אִם שָׁהָה בְּלִי עֵסֶק שִׁעוּר חִמּוּץ, דְּלֹא גָּרְעוּ מִמַּיִם דְּעַל יְדֵי הַהִתְעַסְּקוּת אֵינוֹ בָּא לִידֵי חִמּוּץ:

א (ח) בַּנָּהָר. בַּטּוּר כָּתַב וְאֵין הֶחָמֵץ נִכָּר בָּהֶם. מַשְׁמַע דְּאִם הֶחָמֵץ נִכָּר מֻתָּר לִמְכֹּר דְּהָא הַקּוֹנֶה יִרְאֶה וְלֹא יִקְנֶה. ט״ז (סק״א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (רישׁ הסימן). אֲבָל הָרַ״ן (יב: ד״ה הדר)

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] בַּנָּהָר. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּשׁוּ״ת מַהֲרִי״ט צַהֲלוֹן סִימָן ס״ה שֶׁעָמַד אַרְגָּז מָלֵא חִטִּים וְהֶעֱבִירוּ קְעָרָה מַיִם מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְנָפְלוּ הַמַּיִם עַל הָאַרְגָּז וְהָיָה קֹדֶם פֶּסַח, כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיָה רַק קְעָרָה אַחַת שֶׁאֵין בָּהּ כַּשִּׁעוּר לְהַשְׁרוֹת אֲפִלּוּ עֲשִׂירִית הַחִטִּים וְהַם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בַּעֲלֵי חַיִּים אֵינוֹ מַחְמִיץ, וּלְפִיכָךְ אִם נִתְלַחְלַח שַׂק שֶׁל קֶמַח בְּצוֹאָה, מְרַקֵּד הַקֶּמַח וְהַבָּצֵק הַנִּמְצָא שָׁם יִזְרְקֶנּוּ לַחוּץ וְהַשְּׁאָר מֻתָּר. וְדַוְקָא בְּצוֹאָה, אֲבָל בְּמַיִם הַיּוֹצֵא (פח) מִפִּי הַטַּבַּעַת וְכֵן בְּצוֹאָה (פט) שֶׁהִיא רַכָּה מְאֹד יֵשׁ אוֹמְרִים דְּדִינוֹ כְּמֵי רַגְלַיִם הַנַּ״ל. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּחִטִּים הַנִּמְצָאִים בְּגָלְלֵי בְּהֵמָה (ע) אֲפִלּוּ הֵם מְרֻכָּכִים, לֹא אָמְרִינַן שֶׁנִּתְחַמְּצוּ עַל יְדֵי הַלַּחוּת הַנִּמְצָא שָׁם (עח) דִּגְלָלִים אֵינוֹ מַחְמִיץ וְכַנַּ״ל: (כח) אֵינוֹ מַחְמִיץ. הִנֵּה הֵם שָׁוִים כֻּלָּם לָזֶה שֶׁאֵינוֹ מַחְמִיץ כְּשֶׁהוּא לְבַדּוֹ, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ חִלּוּק בֵּינֵיהֶן (עג) דְּחָלָב [וְכֵן חֵלֶב וְשֻׁמָּן (עג) וְדָם] דִּינוֹ כְּמֵי פֵּרוֹת לְכֻלֵּי עָלְמָא, וְעִם מַיִם מְמַהֵר לְהַחְמִיץ וְדִינוֹ כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן תס״ב סָעִיף ב׳ עַיֵּן שָׁם, אֲבָל (עד) זַעַת אָדָם וְכֵן (עה) צוֹאָה שֶׁל כָּל בַּעֲלֵי חַיִּים (עו) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים סוֹבְרִים דְּאֵינוֹ מַחְמִיץ כְּלָל, (עז) א]וְיֵשׁ שֶׁמַּחְמִירִין גַּם בָּזֶה: ו (כט) אֵינוֹ בָּא וְכוּ׳. שֶׁטִּרְדַּת הַדֶּלֶף מוֹנֵעַ מִלְּהַחְמִיץ אֶת הַקֶּמַח הַשָּׁרוּי בְּמֵי הַדֶּלֶף, (עח) וַאֲפִלּוּ אִם מִתְפַּשֵּׁט הַלַּחוּת יוֹתֵר מִמָּקוֹם שֶׁהַדֶּלֶף מַכֶּה שָׁם, מִכָּל מָקוֹם עַל יְדֵי טֵרוּד הַדֶּלֶף שֶׁמַּכֶּה בְּכֹחַ וּמַבְלִיעַ טִפָּה אַחַר טִפָּה אֵינוֹ מֵנִיחַ לְהַחְמִיץ כָּל סְבִיבָיו: (ל) שֶׁיִּהְיֶה הַדֶּלֶף טוֹרֵד וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיִּהְיוּ הַטִּפּוֹת יוֹרְדוֹת רְצוּפוֹת זוֹ אַחַר זוֹ כָּל הַיּוֹם, (עט) דְּאִי לָאו הָכִי יִצְטָרְפוּ הַשְּׁהִיּוֹת שֶׁבֵּין טִפָּה לְטִפָּה לְשִׁעוּר מִיל וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תנ״ט סָעִיף ב׳ בַּהַגָּ״הּ. (פ) וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּפָרְשִׁין הַטַּעַם דִּכְשֶׁאֵינָם יוֹרְדוֹת רְצוּפוֹת אֵין בְּכֹחָם לִמְנֹעַ הַחִמּוּץ: (לא) וְיֹאפֶנּוּ מִיָּד לִכְשֶׁיִּפָּסֵק. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁלֹּא יַנִּיחַ הַקֶּמַח שֶׁנִּתְלַחְלַח בְּמַיִם בְּלִי עֵסֶק אֶלָּא יָלוּשׁ וְיֹאפֶה מִיָּד וְכַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן תנ״ט סָעִיף ב׳, (פח) וְזֶהוּ לְכַתְּחִלָּה אֲבָל דִּיעֲבַד אֵין אָסוּר אֶלָּא כְּשֶׁנִּשְׁתַּהָה שִׁעוּר מִיל אַחַר שֶׁהִפְסִיק הַדֶּלֶף: (לב) וְאִם הוּא מְסֻפָּק. דִּסְפֵקָא (פג) דְּאוֹרַיְתָא הוּא (פג) וַאֲפִלּוּ לְהַשְׁהוֹתוֹ אָסוּר. וְדַע דְּהוּא הַדִּין (פד) בְּדָגָן גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי, דְּאִם הַדֶּלֶף טוֹרֵד עָלָיו טִיף אַחַר טִיף אֲפִלּוּ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ אֵינוֹ בָּא לִידֵי חִמּוּץ, וְאִם אֵינוֹ יוֹרֵד טִיף אַחַר טִיף נֶחְמָצִין עַל יְדֵי הַמַּיִם, וְאַף כְּשֶׁיּוֹרֵד עָלָיו טִיף אַחַר טִיף מִיָּד שֶׁהִפְסִיק צָרִיךְ לְטָחְנָן: (לג) אָסוּר. עַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים שֶׁדַּעְתּוֹ לְהַחְמִיר בְּכָל אֹפֶן בַּקֶּמַח הַלַּח ב]כִּי אֵין אָנוּ בְּקִיאִין לֵידַע אֵיזֶה מִקְרֵי טִיף טִיף, עַיֵּן שָׁם:

בְּאוּר הֲלָכָה

בָּהֶם צוֹאַת חֲתוּלִים יְבֵשָׁה דְּשָׁרֵי לְפֶסַח. וְאַף דְּאֵין לִלְמֹד הֶתֵּר לָזֶה מִדִּין צוֹאַת תַּרְנְגוֹלִים שֶׁבְּרוֹקֵחַ דְּיֵשׁ לוֹמַר שֶׁאֵנֵי עוֹפוֹת שֶׁאֵין לָחֹשׁ לְמֵי רַגְלַיִם שֶׁהֲרֵי אֵינָם מַשְׁתִּינִים, דְּכָל מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹנֵק אֵין לוֹ מְקוֹם הַשֶּׁתֶן כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם מַאֲמָר ד׳ (שער הראשון), אֲבָל בַּחֲתוּלִים יֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁהִשְׁתִּינוּ כְּמוֹ שֶׁהַטִּילוּ שָׁם רְעִי וּבָאוּ לִידֵי חִמּוּץ, מִכָּל מָקוֹם לֹא מַחְזְקִינַן אִסּוּרָא וְשֶׁמָּא לֹא הַטִּילוּ מֵי רַגְלַיִם כְּלָל אוֹ הַטִּילוּ רָחוֹק מֵהַחִטִּים, אוֹ שֶׁמָּא לֹא נִתְחַמְּצוּ הַחִטִּים וְאַף אִם נִתְחַמְּצוּ קְצָת אֵינוֹ אֶלָּא מִיעוּטָא דְּמִיעוּטָא, וְעוֹד עִקַּר דִּין מֵי רַגְלַיִם שָׁנוּי בְּמַחֲלֹקֶת כַּמְבֹאָר בַּבֵּית יוֹסֵף (ד״ה קמח), וְנוֹסָף עַל זֶה דַּעַת הַפְּרִי חָדָשׁ וְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יד) דְּדַוְקָא מֵי רַגְלֵי אָדָם מַחְמִיץ. וְלָכֵן כֹּל שֶׁאֵין רוֹאִין שׁוּם רִיעוּתָא בַּחִטִּים אֵין לְהַחְמִיר כְּלָל, דְּאִם לֹא כֵן אֵין לְךָ מְגוּרָה שֶׁלֹּא תִּפֹּל בָּהּ סָפֵק זֶה, וְכֵן עִקָּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

א (א) דָּגָן שֶׁנִּטְבַּע וְכוּ׳. בַּטּוּר כָּתוּב וְאֵין הֶחָמֵץ נִכָּר וְכוּ׳, מַשְׁמַע דְּאִם הֶחָמֵץ נִכָּר מֻתָּר בֵּין כְּשֶׁמּוֹכְרוֹ לְיִשְׂרָאֵל וּבֵין כְּשֶׁמּוֹכְרוֹ לְעַכּוּ״ם,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(פח) הַיְינוּ לְפֵרוּשׁ הָרַ״ש (מכשירין פ״ו מ״ה) וְהָרַבֵּנוּ עוֹבַדְיָה בַּרְטְנוּרָא (שם) וְכֵן הֶעְתִּיק הַגְּרַ״ז (ס״א), אֲבָל הָרַמְבַּ״ם (טומאת אוכלין פ״י ה״ב) יֵשׁ לוֹ דֶּרֶךְ אַחֶרֶת וְכֵן הַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ (על המשנה שם) וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה וכן): (פט) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״י), וּכְפִי מַה שֶּׁבֵּאַרְתִּיו בְּבֵאוּר הֲלָכָה (שם) עַיֵּן שָׁם: (ע) מָגֵן הָאֶלֶף (סק״ז): (עח) וְכָתַב הַמָּגֵן אֶלֶף (שם) וּלְפִי זֶה אִם שָׁרוּ עוֹפוֹת עִם שְׁאָר בָּשָׂר וְנִמְצָא בָּהֶם חִטָּה שֶׁנִּתְרַכְּכָה, אֵין לֶאֱסֹר בְּצוֹנֵן אִם לֹא שָׁהָה שִׁעוּר מִיל, דְּהָא בִּמְעֵי הַתַּרְנְגֹלֶת לֹא נִתְחַמְּצָה וּבַחוּץ לֹא שָׁהָה עֲדַיִן שִׁעוּר מִיל כְּשֶׁשָּׁרוּהוּ בְּמַיִם, אִם כֵּן לֹא נִתְחַמְּצָה דְּלֹא גָּרַע מֵעִסָּה שֶׁאֵינָהּ מִתְחַמֶּצֶת בְּפָחוֹת מִשִּׁעוּר מִיל, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן שָׁם עוֹד מַה שֶּׁכָּתַב בְּעִנְיָן זֶה: (עג) אַחֲרוֹנִים: (עג) פְּרִי חָדָשׁ: (עד) פְּרִי חָדָשׁ (ס״ג) וּמְקוֹר חַיִּים (ביאר׳ סק״ד). אַךְ מַה שֶּׁעַיֵּן הַמְקוֹר חַיִּים לְעַיֵּן בְּחֹק יַעֲקֹב סָעִיף קָטָן ו׳ רְאָיָה לִדְבָרָיו לֹא הַבַּנְתִּי, דַּהֲרֵי נִשְׁאַר שָׁם הַדָּבָר אֶצְלוֹ בְּסָפֵק: (עה) וּמַה דְּהִצְרִיךְ הַטּוּר לְרַקֵּד הַקֶּמַח כְּשֶׁנִּמְצָא עַל הַשַּׂק צוֹאַת תַּרְנְגוֹלִים וְנִתְלַחְלַח הַקֶּמַח שֶׁבַּשַּׂק, הוּא רַק מִשּׁוּם מְאִיסוּתָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּ״ח (ס״ב) אוֹ מִשּׁוּם ׳הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ׳ (מלאכי א ח) וְאֵינוֹ נָאֶה זֶה לְמַצָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַטַּ״ז (סק״ד): (עו) הַבַּ״ח (שם) וְטַ״ז (שם) וּבִגְדֵי יֶשַׁע (ס״ק עז) שֶׁעַל הַמָּרְדְּכִי (סי׳ תקסט) וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ג): (עז) הַגָּהוֹת מַהַרְלַ״ח (חי׳ הגהות בטור, סק״א) [וּמַה שֶּׁהֵבִיאוּ אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם נַחֲלַת צְבִי (סק״ד) שֶׁכָּתַב כֵּן בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל, טָעוּת הַדְּפוּס הוּא וְצָרִיךְ לוֹמַר בְּשֵׁם מַהֲרַ״ל וְהוּא מַהֲרַ״ר לֵיב חַנָּלֵי״ש הַנַּ״ל, כִּי חִפַּשְׂתִּי בְּמַהֲרִי״ל וְלֹא נִמְצָא שׁוּם רֶמֶז לָזֶה], וּפְרִי חָדָשׁ לְעִנְיָן צוֹאַת תַּרְנְגוֹלִים. אָכֵן קָשֶׁה דִּלְעִנְיָן זַעַת אָדָם הִסְכִּים בְּסָעִיף ג׳ שֶׁאֵינוֹ מַחְמִיץ כְּלָל וּבְזֶה דַּעְתּוֹ דְּהוּא כְּמֵי פֵּרוֹת וְנַהֲפֹךְ הוּא עַל פִּי הַסְּבָרָא, וְגַם אֵין לוֹ שׁוּם רְאָיָה לָזֶה מִן הַתּוֹסֶפְתָּא (מכשירין פ״ג ה״ח) שֶׁהֵבִיא דְּהָתָם אַיְירִי בְּמֵי רַגְלֵי בְּהֵמָה, וְצָרִיךְ עִיּוּן, וְגַם בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) מְצַדֵּד לְבַסּוֹף לְהַחְמִיר בָּזֶה וְגַם לְעִנְיָן זַעַת אָדָם מַשְׁמַע שֶׁמַּחְמִיר. וְאוּלָם בְּמֵי רַגְלֵי בְּהֵמָה [וְכֵן שֶׁל חַיָּה וּשְׁרָצִים] אַף לְמַאן דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּאֵינוֹ מַחְמִיץ, בְּוַדַּאי יֵשׁ לְחָשְׁבוֹ עַל כָּל פָּנִים כְּמֵי פֵּרוֹת, כִּי הֵבִיאוּ רְאָיָה לָזֶה מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק י׳ מִטֻּמְאַת אֳכָלִין (ה״ב) שֶׁכָּתַב בְּהֶדְיָא כֵּן: ו (עח) חִדּוּשֵׁי מַהֲרַ״ם חֲלַאוָוה (לט: ד״ה קמח) וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ: (עט) כֵּן פֵּרֵשׁ הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן קכ״ג עַיֵּן שָׁם: (פ) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ה), דַּאֲפִלּוּ אִם נֵימָא דְּאֵין שְׁהִיּוֹת מִצְטָרְפוֹת גַּם כֵּן בְּעִינַן דַּוְקָא רְצוּפוֹת. וּמִכָּל מָקוֹם גַּם הוּא מוֹדֶה דְּיֵשׁ לָחֹשׁ לִשְׁהִיּוֹת, וְנִפְקָא מִנַּהּ מִזֶּה כְּגוֹן אִם מִתְּחִלָּה יָרְדוּ רְצוּפִין וְאַחַר כָּךְ שָׁהָה שִׁעוּר חֲצִי מִיל שֶׁלֹּא יָרַד כְּלָל וְאַחַר כָּךְ יָרַד רְצוּפִין וְאַחַר כָּךְ שָׁהָה עוֹד שִׁעוּר חֲצִי מִיל שֶׁלֹּא יָרַד כְּלָל וְאַחַר כָּךְ יָרַד עוֹד הַפַּעַם רְצוּפִין, דִּלְטַעַם תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה, וּלְטַעַם הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי לְבַד אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְהָקֵל, וְעַיֵּן: (פח) כֵּן פֵּרֵשׁ הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ו) וְהַגְּרָ״א וְכֵן מוּכָח מִפְּרִי חָדָשׁ דְּהוּא רַק לְכַתְּחִלָּה אֲבָל בְּדִיעֲבַד גַּם הַמְחַבֵּר מוֹדֶה דְּהוּא שִׁעוּר מִיל כְּמוֹ בְּעָלְמָא, וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק הָרַמְבַּ״ם (חמץ ומצה פ״ה ה״י) וְהַסְּמַ״ג (לאוין עט) וְכֵן מַשְׁמַע מֵאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק טז) לְדִינָא וּדְלֹא כְּחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יז): (פג) פְּרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ״א: (פג) שָׁם בִּפְרִי חָדָשׁ וְכֵן כָּתְבוּ שְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (פד) אַחֲרוֹנִים, וּכְמוֹ שֶׁהֶעְתִּיק הָרַמְבַּ״ם (שם) אֶת הַדִּין בְּדָגָן, וּבִתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן קכ״ג הָיָה גִּרְסָתוֹ בַּגְּמָרָא, דָּגָן:

ליקוטי דברי הרב: א] וכן בשו״ע הרב (ס״א) כתב שהצואה בין של אדם בין של בהמה חיה ועוף וזיעת אדם דינם כמי פירות. **ב]** ובשו״ע הרב (סט״ז) סתם כהשו״ע וכתב: והוא שהיה הדלף טורד טפה אחר טפה מיד בלי הפסק כלל בינתיים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ג) לְקַיְּמוֹ, אֶלָּא מוֹכְרוֹ לְיִשְׂרָאֵל (ג) (ב) וּמוֹדִיעוֹ כְּדֵי שֶׁיֹּאכְלֶנּוּ קֹדֶם הַפֶּסַח. וְאִם מְכָרוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי קֹדֶם הַפֶּסַח, מוֹכֵר מְעַט לְכָל אֶחָד וְאֶחָד (ג) כְּדֵי (ד) שֶׁיִּכְלֶה (ד) קֹדֶם הַפֶּסַח שֶׁמָּא יַחֲזֹר הָאֵינוֹ יְהוּדִי וְיִמְכְּרֶנּוּ (ה) לְיִשְׂרָאֵל: **ב** * [ב]דָּגָן זֶה שֶׁנִּטְבַּע (ו) (ה) בַּנָּהָר אוֹ (ו) שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו מַיִם, (ז) אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע, אָסוּר (ח) דְּכֵיוָן דְּמֵינַח (ו) נַיְחֵי אָתֵי לִידֵי (מ) (ט) חִמּוּץ. הַגָּהּ: וְלָכֵן יֵשׁ לְזַהֵר שֶׁלֹּא יָבֹאוּ מַיִם אוֹ גְּשָׁמִים מַזְלִיפִים עַל

ב טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ אֶפְרַיִם (הו"ד בְּרא"ש פ"ב סי' כז) וְהַגָּהוֹת מֵימוֹנִי (פ"ה אות ו) בְּשֵׁם (ר"ח) [רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִמֶּץ] (יראים סי' שא).

בְּאֵר הֵיטֵב

כָּתַב אֶפְלוּ נָכְרִי הֶחָמֵץ, אָסוּר לְמָכְרוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי דְּחִיישִׁינַן שֶׁמָּא יִטְחַן אוֹתָם וְאַחַר כָּךְ יִמְכֹּר לְיִשְׂרָאֵל. וְעַיֵּן חק יַעֲקֹב (סק"א) [וְדַרְתָּה סְבָרַת מָגֵן אַבְרָהָם דְּכֵינָן שֶׁאֵין לוֹקְחִין קֶמַח מִשּׁוּק אִם לֹא בְּשָׁעַת דְּחָק לֵיכָא לְמֵיחַשׁ, דְּהָא דְּסִימָן תנ"ג (ס"ד) אֵירֵי בְּמִצַּת מִצְוָה דַּוְקָא, עַיֵּן שָׁם, וּמִפָּרָשׁ כֵּן בְּנַיָּת הַשּׁוּר דְּרבוֹתָא הוּא דְּאַף שֶׁאֵין הֶחָמֵץ נָכְרִי וְאֵינָהּ אֶלָּא חֲשָׁשָׁא בְּעָלְמָא אֶפְלוּ הָכִי חִיישִׁינַן, מִכָּל שֶׁכֵּן בְּנִדְאֵי דְּחִיישִׁינַן לְתַקָּלָה]: (ג) לְקַיְּמוֹ. וְאִם עָבַר וְקִיְּמוֹ יִזָּרְעֶנּוּ וְצֶמְחוֹ, גְּדוּלָיו מֻתָּרִין כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל סוֹף סִימָן תמ"ג (סק"ז): (ג) **וּמוֹדִיעוֹ**. אֲבָל לֹא סוֹמְכִין עַל הַכְּרָזָה. שלטי גבורים (עבודה זרה לא: אות א). וּכְשֶׁמּוֹדִיעוֹ, אֶפְלוּ הִרְבֶּה מַתָּנָה לִמְכֹּר לְיִשְׂרָאֵל. וַאֲפִלּוּ מְעַט מְעַט אִם מוֹכֵר לְיִשְׂרָאֵל (אַיִן) צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ. חק יַעֲקֹב (סק"ג, עַיֵּן שָׁם. וְט"ז (סק"ב) אוֹסֵר לִמְכֹּר הַרְבֵּה אַף כְּשֶׁמּוֹדִיעוֹ דְּשֶׁמָּא יִשְׁכַּח [לְהוֹדִיעוֹ]. וְאִם מָכַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי קִבֵּא קִבֵּא, מַתָּר מִכֹּחַ סְפֵק סְפֵקָא שֶׁמָּא לֹא יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל וְשֶׁמָּא יֹאכְלֶם קֹדֶם פֶּסַח], עַיֵּן שָׁם: (ד) **שֶׁיִּכְלֶה**. אַף אִם תִּמְצֵי לוֹמַר דְּגַם אוֹתוֹ הַמְּעַט יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל, מִכָּל מָקוֹם אוֹתוֹ הַמְּעַט יֹאכַל הַיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם פֶּסַח. וּלְפִי זֶה מִשְּׁמַע דִּכְעֵרֶב פֶּסַח בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית בְּעִנְיַן שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּכְלֶה קֹדֶם פֶּסַח, אָסוּר לִמְכֹּר לְנָכְרִי אֲפִלּוּ מְעַט מְעַט דְּשֶׁמָּא יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ הַמְּעַט. (ה) וּמִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם הַפְסֵד מְרֻבֶּה הִסְכִּימוּ כְּמָה אַחֲרוֹנִים דְּכָל זֶה בִּסְתָם נָכְרִים, אֲבָל נָכְרִי שֶׁיּוֹדֵעַ בּוֹ שֶׁלֹּא יִגַּע בּוֹ רַק יִשְׁמְרֶנּוּ עַד אַחַר הַפֶּסַח וְיַחֲזִירֶנּוּ לוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן תמ"ח (ס"ד), יָכוֹל הַיִּשְׂרָאֵל לִמְכֹּר לוֹ הַרְבֵּה תְּבוּאָה חֲמוּצָה: (ד) **קֹדֶם פֶּסַח**. וּבְשָׁאָר אִסּוּרִים שֶׁאֵין נָכְרִי אֶפְלוּ מְעַט מְעַט רַק הָכָא דְּאִיכָּא כַּמָּה סְפֵקוֹת הֻקַּלּוּ [אַחֲרוֹנִים]: **ב** (ה) **בַּנָּהָר**. וְאִם מָתַר לְבַשֵּׁל דָּגָן זֶה בְּרֹב אוֹ בְּשִׁשִּׁים קֹדֶם פֶּסַח דְּשַׁעַת הָתַּר הוּא, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תמ"ז סָעִיף י"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קב) וּבְסִימָן תנ"ג סָעִיף ג' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"כ): (ו) **שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו מַיִם**. וַאֲפִלּוּ (ע) מְעַט וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דגן): (ז) **אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע**. הִנֵּה בְּסָעִיף ט' כָּתַב הַמְחַבֵּר (אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא) [וְאִם לֹא] נִתְבַּקַּע מֻמָּשׁ דְּהֵינוּ (י) אַף שֶׁנִּתְרַכְּכָה שֶׁקְּרוֹבוֹת לְהִתְבַּקַּע, וְכָאן שְׁנָה לְשׁוֹנוֹ וְכָתַב אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע, לְהוֹרוֹת (יא) דְּאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְרַכֵּךְ כְּלָל גַּם כֵּן אָסוּר: (ח) **דְּכֵיוָן דְּמֵינַח נַיְחֵי**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דִּלְעִנְיָן לְהִתְּיָתֵהּ יֵשׁ פּוֹסְקִים דְּסִבְירָא לְהוּ דְּאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אִם כֵּן נִתְבַּקַּע, וְעַל כָּל פָּנִים בְּעִנְיַן לְכַלֵּי עָלְמָא שַׁיְּכִיוְ קְרוֹבוֹת לְהִתְבַּקַּע, (יב) שֶׁאֲנִי הָתָם דִּבְעֵית לְתַיְתֵהּ עִסָּיק בֵּהּ וְאֵינוֹ מַנִּיחַ כָּל כָּךְ לְהַחְמִיץ מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּמֵינַח נַיְחֵי: (ט) **חִמּוּץ**. וְדַוְקָא (יג) בִּדְשָׁהָה שִׁעוּר מִיל, אֲבָל אִם לֹא שָׁהָה עֲדַיִן שִׁעוּר מִיל לֹא הָחְמִיץ עֲדַיִן, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ נַעֲשָׂה בְּפֶסַח מֻתָּר לְמָכְרוֹ לְנָכְרִי קֹדֶם שֶׁשָּׁהָה שִׁעוּר מִיל וְדַוְקָא עַל מְנָת (יד) לָאֵכל תַּכָף. עַכּוּ"ם שֶׁאָמַר לְיִשְׂרָאֵל אַחַר שֶׁקָּנָה מִמֶּנּוּ הַחִטִּים שֶׁהֵם לְתוֹתִים, אֵינוֹ נֶאֱמָן, (טו) וַאֲפִלּוּ אִם הוּא מַסִּיחַ לְפִי תֻּמּוֹ כֵּיוָן שֶׁאָמַר זֶה (טז) לְאַחַר שֶׁמְּכָרָם וְיָצְאוּ מִתַּחַת יָדוֹ, מִיהוּ אִם הֶעֱכּוּ"ם מֻחְזָק לְנֶאֱמָן בְּעֵינָיו אָסוּר (יז) וַאֲפִלּוּ

בֵּאוּר הֲלָכָה

ב * **דָּגָן זֶה שֶׁנִּטְבַּע וְכוּ'.** הִנֵּה בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב ה"ר אפרים) אֵיתָא דְּיֵשׁ מְחֻלָּקִים בֵּין חִטִּים לִשְׂעוֹרִים בְּעִנְיַן זֶה, וּמִדְּסָתָם הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּכָל מִינֵי דָּגָן דִּינָם שָׁוֶה, וְכֵן כָּתַב הַטַּ"ז (סק"ג). **וְעַל כֵּן נַ"ל דְּמֵה** אָסוּר, מִכָּל מָקוֹם הִסְכִּימוּ הַפ"ח (סי"ח) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים דְּעַל כָּל פָּנִים נִתְרַכֵּךְ בְּעֵינָן, אֶפְלוּ אִם לֹא נִתְרַכֵּךְ כְּלָל, דַּהֲלֹא שָׁם אַף שֶׁרָמָ"א מַחְמִיר דַּאֲפִלּוּ בְּלֹא נִתְבַּקַּע כְּלָל אָסוּר, מִכָּל מָקוֹם הִסְכִּימוּ הַפ"ח (סי"ח) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים דְּעַל כָּל פָּנִים נִתְרַכֵּךְ בְּעֵינָן,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּתוּ לֵיכָא לְמֵיחַשׁ שֶׁיַּחֲזֹר וְיִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל וְיֹאכְלֶנּוּ בְּפֶסַח דְּהַיְשְׂרָאֵל יַכִּירֶנּוּ. (י) וְיֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים שֶׁמַּחְמִירִין שֶׁמָּא יִטְחַן הָעַכּוּ"ם וְיִמְכְּרֶם, (יא) אָכֵן לְמַנְהֲגֵנוּ שֶׁאֵין לוֹקְחִין קֶמַח מִן הַשּׁוּק, מְצַדְּדִים כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּלֵיכָא לְמֵיחַשׁ (יב) וּבִמְקוֹם הַדְּחָק יֵשׁ לְהָקֵל: **(ב) וּמוֹדִיעוֹ.**

אֲבָל (ד) אֵין סוֹמְכִין עַל הַכְרָזָה דְּאוּלַי אֵיכָא מַאן דְּלֹא שָׁמַע לַהַכְרָזָה. וּכְשֶׁמּוֹדִיעוֹ, מַתָּר לִמְכֹּר לוֹ (ה) אֲפִלּוּ הַרְבֵּה, וּבִלֹּא הוֹדָעָה, (ו) אֲפִלּוּ מְעַט אָסוּר לִמְכֹּר לוֹ שֶׁמָּא יָבֹא לְאָכְלוֹ בְּפֶסַח: **(ג) כְּדֵי שֶׁיִּכְלֶה וְכוּ'.** הֵינוּ (ז) דְּאַף אִם תִּמְצֵי לוֹמַר שֶׁיִּמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל, יֹאכְלֶנּוּ הַיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם פֶּסַח. וּלְפִי זֶה בֶּעֱרֶב פֶּסַח בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית בְּעִנְיַן שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּכְלֶה קֹדֶם פֶּסַח, אָסוּר לִמְכֹּר לְנָכְרִי אֲפִלּוּ מְעַט מְעַט דְּשֶׁמָּא יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ הַמְּעַט. (ח) וּמִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם הַפְסֵד מְרֻבֶּה הִסְכִּימוּ כְּמָה אַחֲרוֹנִים דְּכָל זֶה בִּסְתָם נָכְרִים, אֲבָל נָכְרִי שֶׁיּוֹדֵעַ בּוֹ שֶׁלֹּא יִגַּע בּוֹ רַק יִשְׁמְרֶנּוּ עַד אַחַר הַפֶּסַח וְיַחֲזִירֶנּוּ לוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן תמ"ח (ס"ד), יָכוֹל הַיִּשְׂרָאֵל לִמְכֹּר לוֹ הַרְבֵּה תְּבוּאָה חֲמוּצָה: **(ד) קֹדֶם פֶּסַח.** וּבִשְׁאָר אִסּוּרִים שֶׁאֵין נָכְרִי אֶפְלוּ מְעַט מְעַט רַק הָכָא דְּאִיכָּא כַּמָּה סְפֵקוֹת הֻקַּלּוּ [אַחֲרוֹנִים]: **ב (ה) בַּנָּהָר.** וְאִם מָתַר לְבַשֵּׁל דָּגָן זֶה בְּרֹב אוֹ בְּשִׁשִּׁים קֹדֶם פֶּסַח דְּשַׁעַת הָתַּר הוּא, עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תמ"ז סָעִיף י"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קב) וּבְסִימָן תנ"ג סָעִיף ג' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"כ): **(ו) שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו מַיִם.** וַאֲפִלּוּ (ע) מְעַט וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דגן): **(ז) אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע.** הִנֵּה בְּסָעִיף ט' כָּתַב הַמְחַבֵּר (אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא) [וְאִם לֹא] נִתְבַּקַּע מֻמָּשׁ דְּהֵינוּ (י) אַף שֶׁנִּתְרַכְּכָה שֶׁקְּרוֹבוֹת לְהִתְבַּקַּע, וְכָאן שְׁנָה לְשׁוֹנוֹ וְכָתַב אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע, לְהוֹרוֹת (יא) דְּאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְרַכֵּךְ כְּלָל גַּם כֵּן אָסוּר: **(ח) דְּכֵיוָן דְּמֵינַח נַיְחֵי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דִּלְעִנְיָן לְהִתְּיָתֵהּ יֵשׁ פּוֹסְקִים דְּסִבְירָא לְהוּ דְּאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אִם כֵּן נִתְבַּקַּע, וְעַל כָּל פָּנִים בְּעֵינָן לְכַלֵּי עָלְמָא שַׁיְּכִיוְ קְרוֹבוֹת לְהִתְבַּקַּע, (יב) שֶׁאֲנִי הָתָם דִּבְעֵית לְתַיְתֵהּ עִסָּיק בֵּהּ וְאֵינוֹ מַנִּיחַ כָּל כָּךְ לְהַחְמִיץ מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּמֵינַח נַיְחֵי: **(ט) חִמּוּץ.** וְדַוְקָא (יג) בִּדְשָׁהָה שִׁעוּר מִיל, אֲבָל אִם לֹא שָׁהָה עֲדַיִן שִׁעוּר מִיל לֹא הָחְמִיץ עֲדַיִן, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ נַעֲשָׂה בְּפֶסַח מֻתָּר לְמָכְרוֹ לְנָכְרִי קֹדֶם שֶׁשָּׁהָה שִׁעוּר מִיל וְדַוְקָא עַל מְנָת (יד) לָאֵכל תַּכָף. עַכּוּ"ם שֶׁאָמַר לְיִשְׂרָאֵל אַחַר שֶׁקָּנָה מִמֶּנּוּ הַחִטִּים שֶׁהֵם לְתוֹתִים, אֵינוֹ נֶאֱמָן, (טו) וַאֲפִלּוּ אִם הוּא מַסִּיחַ לְפִי תֻּמּוֹ כֵּיוָן שֶׁאָמַר זֶה (טז) לְאַחַר שֶׁמְּכָרָם וְיָצְאוּ מִתַּחַת יָדוֹ, מִיהוּ אִם הֶעֱכּוּ"ם מֻחְזָק לְנֶאֱמָן בְּעֵינָיו אָסוּר (יז) וַאֲפִלּוּ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) עוֹלֵת שַׁבָּת (סק"א) בְּשֵׁם הָרַ"ן, (יב: ד"ה הדר): **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **וְאַף דְּאַפְּתִי אֵיכָא לְמֵיחַשׁ שֶׁמָּא יִקָּנֶה הֶחָמֵץ לְהַשְׁהוֹתוֹ אַלְּאַחַר הַפֶּסַח** [וְהָא דְּאֵין לוֹקְחִין, הַיְנוּ לְאָכְלוֹ בְּפֶסַח עַיֵּן בְּחק יַעֲקֹב סִימָן תנ"ג סָעִיף קָטָן ט"ז], **וְקָנֵבר אֲפִלּוּ יְרָאָה** וְכִקְשִׁיָּת הַחק יַעֲקֹב (סק"א), **יֵשׁ לוֹמַר דְּסָמְכִינַן דְּכָל יִשְׂרָאֵל מְבַטְּלִים וְאוֹמְרִים כָּל חֲמִירָא וְכוּ' דְּלֹא חָזְיָא וְכוּ':** הַגְּרַ"ז (ס"ד): **(ד)** פּוֹסְקִים: **(ה)** רֹב אַחֲרוֹנִים: **(ו)** וְלֹא דְּמֵי לְעִנְיַן שֶׁמְּעַט מְעַט מַתָּר לִמְכֹּר לָהֶם, דְּהָתָם אֵיכָא תְּרֵי סְפֵקֵי אֶחָד שֶׁמָּא יֹאכְלֶנּוּ בְּעַצְמוֹ וְאִם תִּמְצֵי לוֹמַר יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל שֶׁמָּא יֹאכַל הַיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם הַפֶּסַח, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּלֵיכָא אֶלָּא חַד סְפֵקָא [אַחֲרוֹנִים]: **(ז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ח)** חק יַעֲקֹב (סק"ד) (תירושים סק"ד) וְהַגְּרַ"ז (שם): **ב (ט)** עוֹלֵת שַׁבָּת (סק"ב) (ס"א) וּמִקּוֹר מֹשֶׁה (תירושים סק"ד) וְהַגְּרַ"ז (שם): **(י)** וְהַשְּׁעָם דְּהִתְבַּשֵּׁיל שֶׁהוּא רַק תַּעֲרוּבוֹת מַשֶּׁהוּ דְּרַבָּנָן לֹא כַּ"ח (ס"ג) וְטַ"ז (סק"ג): **(יא)** מַחְמִירִין כַּיְלֵי הָאי [חק יַעֲקֹב (סק"ד) עַיֵּן שָׁם עוֹד]: **(יב)** חק יַעֲקֹב (שם) וּפְרִי מְגַדִּים (פס"ז סק"ד) וְהַגְּרַ"ז (ס"ב). וּבָאֲמֶת לֹא מָצָאתִי רְאָיָה מַכְרַחַת לְדִבְרֵיהֶם דִּיְהִיוּ אֲסוּרִין אֲפִלּוּ אִם לֹא נִתְרַכֵּךְ כְּלָל, דַּהֲלֹא שָׁם אַף שֶׁרָמָ"א מַחְמִיר דַּאֲפִלּוּ בְּלֹא נִתְבַּקַּע כְּלָל אָסוּר, מִכָּל מָקוֹם הִסְכִּימוּ הַפ"ח (סי"ח) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים דְּעַל כָּל פָּנִים נִתְרַכֵּךְ בְּעֵינָן,

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah